

Za oplemenjevanje polti za negovanje telesa

se je tisočkrat pokazalo koristno, pa bo tudi našim čitateljem vedno dobro poslužilo. Da se doseže bela čista polt: Elsa tekoče lilijsko mleko daje obrazu mladeniško svežino, din. 18.20. Najfinejši puder lepote dr. Klugera, din. 27.50.

strogo cerkvenega in verskega značaja. Ali je treba bolj-šega in jačjega dokaza, da je liberalizem proti veri in Cerkvi ter da njegova borba proti klerikalizmu ni nič drugega nego borba proti katolicizmu v javnem življenju?

Radič in Pucelj za nova bremena.

Dva tisoč 446 milijonov dinarjev za vojaštvo.

Gotovo se še vsi naši ljudje spominjajo, kako so Radičevi agitatorji pri zadnjih volitvah agitirali na tihem med mladimi volilci. Govorili so: »Kdor hoče republiko, bo volil Radiča.« Za »repa«, samo za »repa« so govorili. In na skrivnem so Radičevi agitatorji širili novico: »Ako bomo volili Radiča, bo militar odpravljen.« Mnogi so verjeli tem hinavskim lažem.

Po volitvah in sicer dne 27. marca, je Pavle Radič govoril v narodni skupščini za vojsko. Izjavil je v imenu Stefana Radiča in njegove stranke približno takole:

»Mi Radičevci smo zadovoljni s sedanjo vojaško ureditvijo. Naše mnenje je, da bi naj bili moški celo življenje pod vojaško dolžnostjo.«

Torej jasno je: Radičevci so nasarjali in grdo nalagali ljudi glede republike in še prav posebno pa glede vojaštva.

Dne 20. januarja se je zgodilo zopet nekaj, kar mora biti najbolj zakrknjenim Radičevcem odpreti oči. Ta dan je vojni minister predložil proračun za vojsko, ki znaša letos 2.446.000.000 dinarjev. Toliko zahteva vojni minister od davkoplačevalcev, da plačajo za armado. Poslanca Slov. ljudske stranke Pušenjak in Kulovec sta odločno govorila proti in zahtevala, naj se vojaško breme zniža. Ali Radičevci in Pucelj so potegnili z vojnim ministrom in dali svoje glasove v finančnem odboru za ogromna bremena.

Naš poslanec Pušenjak je obsojal, da ima armada sedaj 2 vojvoda in 172 generalov, 3 žandarmerijske generale in brez števila pensioniranih generalov. Ko je postal Radič minister, je bilo imenovanih nad 60 novih generalov. Pucelj in Radičevi poslanci niso prav nič govorili proti strašnim izdatkom za vojsko. Molčali so in glasovali za vse, kar je minister zahteval.

Kaj pravite k temu zaslepljenosti, ki še držite na Radičevu in Pucelju vero? Ali Vas nič ne grize? Ali ne pljujete v lastno sklepa? Ali odobravate vse to? Ali je to Radičevo delo za kmeta, za vojaka, za ubogo ljudstvo?

Mi pravimo: Država mora imeti svojo obrambo proti sovražnikom. Ali ta obramba mora biti poceni in taka, da se ne bo fante po železnici vozilo nad 1000 km daleč doli v Makedonijo. Število generalov in oficirjev ter število vojaštva se mora znižati. Tudi službena doba se mora zmanjšati. Potem bo vsak vojak zadovoljen in naša armada bo dobra.

»Jako značilno —! Zelo značilno —! Kakor sem rekel, gospod Filander! Boj za obstanek je temeljni zakon življenja. Mislite na hrošča! Ni pa treba, da telesno močnejši vedno premaga slabšega. Zvit, prekanjen, rešimo hudoben človek bo izpodrinil tudi orjaka —.«

Tako je primodroval na vrt profesor Porter s svojima spremljevalcema, Ine pa je planila početu naproti.

»Oče, že spet ste nam naredili toliko skrbi! Tako smo vas iskali!«

»Beži beži, ljubo dete! In ne teri si glave s stvarmi, ki jih ne razumeš! Znanstvenik mora tvegati življenje za vedno Midva z gospodom Filandrom na primer —.«

»Gospodična Ine«, se je oglasil Filander, »zahvalite se tule gospodu Trzanu, da smo ga našli! Da nima takega dobrega nosu, še sedaj bi ga iskali in kdo ve, če bi ga vohče našli!«

»Nosu —?«

»Da. Navohal ga je.«

Smejali so se, Ine pa je šaljivo dejala:

»Gospod Trzan je še pač vedno nekdanji junak džungle!«

»Seveda«, je rekel Trzan. »Človek pač ne more tako hitro pozabiti, česar se je v mladosti navadil.«

Ine in Clayton sta se pomenljivo pogledala. Trzan je pogled opazil in si naredil iz njega celo zgodbo. —

Se tisti večer je dobil Ino na samem. Brez dolgega uvoda ji je rekel:

»Ine, naj se stvar razčisti! Saj veste, po kaj sem prišel. Zapustil sem svojo ljubljeno svobodno džunglo, šel sem v svet, s trudom sem se učil vsega, kar potrebuje omikan človek, žrtvoval sem neomejeno svobodno življenje pragozda, ki mi je bilo nad vse drago, ter se dal vkovati v tesne, ozke, nevajene sponse, ki v njih živijo ljudje med svetlom, vse to sem storil in še mogo-

Puder za dame, din. 4.40. Lepotica bela in rdeča, din. 5.30. Zoper rdeče, razpokane roke: Elsa glicerini lepote, din. 10.80. Zoper bledico v licu slabokrvnih, slabotnih žen in otrok: Fellerjevo pravo, okusno ribje olje, din. 22. Elsa kina železno vino, din. 16.50. Zoper slabim rastu las in prehlaj: Elsa cvet za lase, din. 27.50. Za odstranitev nepotrebnih las: Elsa depilatorij, din. 34. Za snežnobele zobe: Elsa voda za usta, din. 16.50. Zoper kurje oči: Elsa

Te razmere se morajo spremeniti. Zalostno je to, da Radič in Pucelj nočeta pomagati, da bi se kaj popravilo in spremenilo pri armadi.

Zopet novi dokazi, da Radičevci in z njimi oženjeni samostojneži tu doma ljudem sipljejo prazne obljube, a v Beogradu v vladi in v parlamentu glasujejo za vojsko.

Direktor Andrej Zmave, Maribor:

Zakaj sem purist.

(Pred novim enotnim vinskim zakonom.)

V naših bivših avstrijskih pokrajinah je še danes veljaven stari avstrijski vinski zakon od leta 1907. V sedanji republiki Avstriji imajo zdaj že novi vinski zakon, ki je bil potreben radi temelito izpremenjenih razmer v tamkajšnjem vinskem gospodarstvu, v naših bivših madžarskih pokrajinah se še uporablja stari madžarski vinski zakon, drugod v naši državi pa nemara vsaj iz večine nobeden, ker ga ondot nimajo, razen morda zakona o živilih.

Stari Avstriji je leto dni pozneje sledila Nemčija, ki pa svoj vinski zakon tudi prilagoduje med tem jako izpremenjenim razmeram in potrebam.

Vprašanje vinskega zakona v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev je neurejeno ter je že skrajni čas, da se reši enotno za celo državo. Tak enotni vinski zakon je danes v početnem štadiju priprave. Za podlago naj bi se vzel n. pr. novi avstrijski vinski zakon, ki bi se moral temeljito predelati, kakor zahtevajo naše posebne razmere v celokupnem vinskem gospodarstvu. Tako bi prišli najbrž ob sodelovanju vseh zanimancev: vlade, strokovnjakov, producentov, konsumentov, vinskih obrtnikov in vinskih trgovcev.

Eno glavnih in najbolj kočljivih vprašanj pri tem je: ali naj odklonimo umetni dodatek sladkorja, odnosno alkohola, vode, morebitnih kemikalij in ostanemo pri naravnemu vinu (puristi), ali ne? Ali naj domače vinske pridelke z omenjenimi dodatki umetno izboljšujemo (?), pomnožujemo in tako prirejamo nenaravna ali deloma umetna vina?

Vodo že kar vnaprej odklanjam (a nikakor ne za mešanje z vinom pri mizli), sicer pa skušam danes na kratko utemeljevati samo svoje staro puristično stališče glede do datka sladkorja k moštu, odnosno alkohola (seveda etilnega) k vinu.

Drugače resni možje nasprotnega mišljenja, osobito nekateri zastopniki vinske trgovine, trdijo in skušajo dokazati, da pri nas ne gre brez industrijskega sladkorja in alkohola v vinski kleti, češ, da so drugače mnoga vina neužitna in sploh neuporabna, tako pred vsem v severnem pasu vinarstvu včasih z močno kislim in malosladkim grozd nim pridelkom.

V Dalmaciji zopet tožijo, da težko konservirajo vina, ki imajo sicer obilo alkohola, a premalo kisline, ki se jim mora torej umetno dodajati. Benaška vina imajo zopet dru-

več bi storil — zaradi vas, Ine! Prišel sem k vam čez daljno morje, pol sveta sem prepotoval, da sem našel vas. Zaradi vas hočem postati vse, karkoli zahtevate —.

Ine, prosti ste, osrečiti vas hočem, vas morem, — bodite moja ženala!

Mirno je govoril in rahlo. Pa iz njegovega glasu je donela vsa njegova mlada, sveža sila, vsa njegova globoka iskrenost, vso dušo je položil v njene besede.

Prvikrat ga je Ine čula tako govoriti. Prvikrat je gledala v globine njegove ljubezni. To je bila zares velika, močna požrtvovalna ljubezen —.

Ali ni zagrešila usodno zmoto, da je tako ljubezen odklonila? Se ni zmotila, ker je mislila, da tale človek iz pragozda nima zanj dovolj velikodušnosti, požrtvovalnosti —?

Ali se ni prenačil, ko je dala Claytonu besedo —?

In povrh, kako bo sprejel njeno odpoved, on, ki je toliko žrtvoval zaradi nje? Ali ga ne bo bolelo, da ga bo po tolikih žrtvah pognala nazaj v divji pragozd —?

In vendar vkljub vsemu — ali je smela, mogla sprejeti njegovo žrtve? Ali ni tvegala vse, če bi se zvezala z njim, z neznanim tujim človekom, ki je do pred kratkim bila njegova domovina — džungla?

Težki, hudi dvomi so ji trgali srce, v očeh jo je zaskelelo, obrnila je glavo in si zakrila obraz z rokami.

Mirno je čakal, niti genil se ni. Počasi se je obrnila, mu pogledala v zveste oči — in povedala mu je vse, svoje dvome, svoje pomisleke, se obtožila svoje usodne obljube, ki jo je dala Claytonu, svoje srce je izsula pred njimi, ničesar ni prikrila.

Dolgo je molčal Trzan. Nazadnje pa je krotko rekel:

Premalo časa sem še med ljudmi, da bi vas razumel. Priznali ste, da me ljubite, tudi to veste, da vas

turistovski obliž, din. 0.60 in Elsa turistovska tinktura, din. 11. Za Vaš blagor: Elsa mentolni klinčič din. 10, Elsa Kolonjska voda din. 16.50, Elsa gozdni vonj za sobe din. 16.50. Zavojnina in poština se računa posebej. Brez posebnih stroškov samo, ako se naroči v istem zaboju s slavnim domačim sredstvom Fellerjevim »Elsafludom« pri lekarnarju Eugen V. Feller v Stubici Donji, Elsatrg 341, Hrvatska.

gačne pomanjkljivosti, vendar pa vemo, da se uspešno uporabljajo za mešanje z drugimi primernimi vini in take mešanice so potem kaj uporabne za trgovino itd. itd.

Stari avstrijski vinski zakon dovoljuje pogojno slajenje moštov in je bil razmeram bivše Avstrije koliko, toliko primeren, sedanji avstrijski vinski zakon je v mnogih ozi-rih drugačen, vendar pogojno slajenje tudi dovoljuje, kar je ob premešnji vinski produkciji Avstrije za lastne potrebe končno bolj umljivo kot kedaj prej; kajti Avstrija producira vina jedva za dunajski želedec, drugo mora uvažati. Vendar pa je slišati od tamkaj glasove, ki ne odobrujejo slajanja ter porogljivo povdarjajo, da bo Avstrija dobivala že itak dovolj izboljšano (?) vinsko kapljico od nas, če postane kateri dosedanjih naših osnutkov — vinski zakon. (Avstriji so o naših razmerah dobro poučeni!)

Nemški vinski zakon dovoljuje razna »izboljšanja« vina, tedaj tudi dodatek sladkorja in celo vode (do 20%) k moštu; to pa potem niso več pristna, naravna (naravna) vina in se ne smejo pod tem imenom ponujati, odnosno, prodajati.

Strogo puristična pa so slejkoprej vsa znamenitejša nemška vinarska posestva, privatna kot državna, ki so največ pripomogla k odličnemu vinskemu gospodarstvu Nemčije in katera čuvajo sloves nemških naravnih vin širom sveta; njih združenja (kakor n. pr. »Vereinigung Rheingauer Weingutsbesitzer« v Mainz-u) so stare ugledne organizacije producentov, ki imajo odločilen vpliv na domači kot na tuji vinski trg uprav radi svojega odločnega vinskega purizma. Vinarske zadruge (malih vinarjev), ki se nekaj časa niso držale tega načela, so slabe izkušnje kmalu spreobrile v navdušene puriste, kar so seveda še danes.

Tedaj tudi Nemci pijejo rajši naravna vina, tem rajši, čim boljša so; toda oni so tudi preračunljivi narodni gospodarji. Nemčija producira samo pičlo 2 milijona hl vina na leto, a rabi ga nemara še dvakrat toliko iz inozemstva. Da se ta uvoz kolikor mogoče zmanjša v interesu državneega gospodarstva, dovoljuje Nemčija poleg izboljšanja (?) tudi pomnoževanje lastnega pridelka.

Ali imamo v naši državi vzrokov, da bi sledili Avstriji ali celo Nemčiji glede vinskega zakona?

Jugoslavija je tako srečna, da ji vinska trta nudi obilo vsega, kar rabi dobro prirodno vino, da naša država z največjim pridom ostane puristična. Seveda bodi vinska trta le tam, kamor sodi, in pa v rokah umnega vinarja in kletarja. Med drugim so prerane trgatve pri nas najbolj škodljive, da gredo leto za letom milijoni kilogramov naravnega sladkorja z nezrelim grozdem po zlu.

Grozdni sok in potem vino je tako mnogotere sestave, da je današnja znanost še ni in je še dolgo ne bo mogla povsem razkriti in spoznati. In človek si domišlja, da bo s sladkorjem ali alkoholom in z vodo vse popravil, česar vinu manjka od matere narave. Smešna domišljija! Če umetno posegamo v ustvarjanje narave pri vinu, ga kvarimo in edino lepo prirodno ravnotežje v njem rušimo, da nam

ljubim jaz. Pa vkljub temu ne morete biti moja žena —! Čudne so postave, ki vladajo človeško družbo —.

Ne bom silil v vas, Ine. Saj želim le eno, vašo srečo. In če mislite, da ne morete biti srečni z — divjakom iz džungle in da vas čaka sreča le ob strani Claytonovi, pa bom tej vaši sreči žrtvoval tudi svojo ljubezen. Da ste le vi srečni —!

Avto je prihrumel pred hišo in njunega pogovora je bilo konec.

Nekdo je prihitel po stopnicah.

»Ali ne stanuje tu gospod Trzan?« je vprašal.

»To sem jaz.«

»Nujno brzojavko prinašam. Iz Baltimore so je poslali k nam, takoj sem moral sesti v avto ter vas poiskati. Iz Pariza je prispela po prekomorskem kabelu.« Trzan je vzel pismo in raztrgal ovoj.

Arnot mu je brzojavljal.

Bral je:

»Odtiski so dokazali, da si sin lorda Grey-stoke. Častitam!

Arnot.«

Tudi drugi so prišli gledat, kdo se je pripeljal tako pozno.

Clayton je radovedno vprašal:

»Brzojavko ste dobili iz Pariza? Vazne družinske zadeve, kajne?«

»Da«, je suho odgovoril Trzan.

Za hip je obviselo njegovo resno oko na Claytonu. Tule je stal njegov tekmeč! Slaboten, bledoličen mladič —.

Ali mu naj pokaže brzojavko?

(Dalje prihodnjik.)